

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički fakultet - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica

Tel: 020 206 713 Fax: 020 206 712

E-mail: extension-pg@t-com.me

Bijela trulež prouzrokovatelj *Sclerotinia sclerotiorum*

Ovo je široko rasprostranjen patogen, u čije domačine spada blizu 400 gajenih i korovskih biljaka. Naročito su osjetljive biljke iz familija *Brassicaceae* (kupus, karfiol), *Fabaceae*

(pasulj, boranija), *Cucurbitaceae* (krastavac, lubenica, dinja), *Asteraceae* (suncokret, salata)...

Bijela trulež (*Sclerotinia sclerotiorum*) je bolest koja veće štete pričinjava u plastenicima i staklenicima usled gustog sklopa biljaka i nagomilavanja infektivnog materijala gajenjem biljaka u monokulturi. Štete od ove bolesti nastaju samo u uslovima produženog hladnog vremena i stalne vlažnosti površine zemljišta

Biljke su osjetljive na ovog patogena u toku cijele vegetacije, u svim razvojnim fazama. Infekcije u početnim fazama razvoja dovode do polijeganja i propadanja rasada. Usled prisustva patogena u zemljištu, prvi znak infekcije na starijim biljkama uočava se u vidu prstenastih vodenastih pjega na prizemnom dijelu stabla biljke koje se postepeno šire prstenasto obuhvatajući stabljiku. Tkivo u okviru pjega razmekšava i u uslovima visoke vlažnosti dolazi do formiranja bjeličaste vunaste micelije koja prekriva zaraženu površinu. Kasnije se na površini formiraju krupne tvorevine, tzv. sklerocije, na osnovu kojih se gljiva lako identifikuje. Oboljele biljke se povijaju, venu i veoma brzo suše.

Gljiva se u prirodi održava u vidu sklerocija, koje zadržavaju vitalnost više godina. Sklerocije mogu da klijaju u miceliju ili se na njima, nakon perioda niskih temperatura, formiraju askusi sa askosporama koje vrše primarne infekcije. Potrebni

uslovi za klijanje sklerocija jesu da sklerocija izvjesno vrijeme bude izložena niskim temperaturama, a zatim da dodje do povišenja temperature uz visoku vlažnost vazduha. Formirane askospore vjetrom dospijevaju na biljke domaćine i u kapi vode vrše zarazu direktno kroz kutikulu.

Osnovne mjere sprječavanja pojave bijele truleži jesu uklanjanje zaraženih biljnih ostataka, plodored i dezinfekcija zemljišta. Tokom oblačnih i prohladnih dana smanjiti zalivanje biljaka i tako smanjiti vlažnost vazduha i zemljišta, uz intenzivno provjetravanje. *S.sclerotiorum* se veoma teško suzbija. Zaraze nastale askosporama nošenih vjetrom suzbijaju se upotrebom fungicida kao što su: Ronilan-FL, Sumilex 50-FL, Teldor 500 SC, Swtch 62,5 WG.

Dipl. inž. zaštite bilja Vesna Tončić

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji